

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Caput XX. Officium Judicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

XXIII.

Officii necessitas excusata esse debet. l. 2. de his quæ ut indignis. textus elegans in l. 2. ibi: voluntariam accusationem & officii necessitatem multum interest. C. de calumniator. vide supr. lib. 12. cap. Necessitas. axiom. 4. late Menoch. 1. respons. 244. num. 44. & seqq.

XXIV.

Ad officia, præsertim pecuniaria, promoti jurare debent se pro justitiâ ratione sine dolo & fraude officio fungi velle. lib. pr. C. de erogat. milit. annon.

XXV.

Officiorum emptio & venditio noxia & prohibita est. Perez. C. de perfectissimar. dignit. num. 4. s. nisi quæ in nudo ministerio consistunt, obtentâ tamen licentiâ Principis moderato pretio. Brunem. C. eod.

XXVI.

Puniendi illi sunt, qui alienis officiis se immiscuent. l. 1. C. de apparit. præf. ann. nec quidem immixtio fieri potest sub prætextu, quod collega sit & alter consentiat l. 2. C. de Execut.

XXVII.

Officia & dignitates nondum vacantes solus princeps concedere solet sine vel cum titulo, salario vel accidentiis. Perez. C. ut dignit. ordo servetur num. 10. & tit. C. de primicer. num. 7.

XXVIII.

Quæ fiunt in officio, facta præsumuntur ratione officii, secus si fiant ante vel post officium. Besold. Cons. ob. num. 11. seqq.

XXIX.

Officiali testanti de gestis in officio creditur; secus si testetur de actu, qui ad ejus officium non pertinet. Stamm. tract. de servit. person. l. 2. cap. 18. num. 9. neque creditur officiali in grave præjudicium alterius. Bart. in l. 6. ff. de Custod. reor.

XXX.

OFFICIUM suum nemini debet esse damnosum. l. sed & si quis 7. ff. quem. admod. testam. aper. l. inter officium 5. ff. de rei vend. l. post legatum 5. §. advocatum 13. ff. de his, quibus ut indign. l. videlicet 29. ff. ex quibus causis major. l. si servus 61. §. quod vero 5. ff. de furtis. l. cum quædam 26. Cod. de admin. tut. cap. pervenit 1. de fidejussor. cap. cum non deceat 30. de elect. lib. 6. Surd. cons. 19. num. 12. Menoch. cons. 228. num. 13. & cons. 58. num. 61. & cons. 570. num. 3. Escob. de ratiocin. cap. 7. num. 57. & comput. 17. num. 5. Thom. de Thomass. in floribus legum. regul. 211. Monet. de distrib. quotid. p. 2. quæst. 11. n. 8. Card. Tusch. pract. conclus. tom. 5. lit. O. concl. 94. (non enim quisquam contra suam utilitatem tenetur alii providere. Welsenb. in paratit. de contrar. tutel. act. n. 4. & in

Comm. C. de sportul. n. 24. unde etiam nec tutor alere tenetur pupillum. l. 3. §. aut ubi pupill. educar. Quod verum intellige scilicet, ex ipso officio; secus si ex culpa ejus damnum acciderit. l. 3. in fin. ff. qui satisfac. cog.

XXXI.

OFFICIA duo quis regulariter gerere & obtinere non potest. l. si plures 9. ubi gloss. ff. de pactis. l. 14. Cod. de Assessor. & domest. facit text. juncta gl. in cap. diver. sis. de Cleric. conjug. & in c. cum singulis. de præbend. lib. 6. (unde quando Episcopus prodesse pariter & præesse potest, non debet cedendi licentiâ postulare, aut etiam obtinere. cap. licet 18. de Regular. Tirac. de constituto part. 3. limitat. 30. n. 38. Anchar. consil. 423. n. 3. ubi declarat procedere respectu ejusdem actus, non verò diversorum, & quando duo officia principalia habentur, non verò quando unum est principale, aliud accessorium, refert Cardin. Tusch. d. tom. 5. lit. O. conclus. 97. Poena autem habentis unum officium, & acceptantis aliud, est quod caret acceptato, & privatur salario primi. l. quisquis 14. C. de cohort. lib. 12. ubi Bart. Rom. cons. 393. Cardin. Tusch. d. conclus. 97. n. 3. n. 26. cum seqq. post Alex. consil. 157. Viso. n. 2. & seq. limitat in iis, quæ sunt voluntariæ jurisdictionis, quia duplicem personam quis potest repræsentare, & Notarius potest rogari de suo testameto, ut Notarius, & disponere ut privatus, respectu tantum sui ipsius, non quoad alios,

CAP. XIX.

De Officiis humanitatis.

Axioma I.

Quodcumque alteri non nocet, mihi verò prodest, ad id alter compelli potest. l. in summa ff. §. 2. de acqu. & acqu. plur. arcend. Exemplum est in actione ad exhibendum tot. tit. ff. ad exhib.

Limita, ut procedat (1.) quoties quis agit ad juris sui persecutionem, secus si novum jus acquirere velit, (2.) quoties aliquis damnum passurus esset.

CAPUT XX.

Officium Judicis.

Axioma I.

Officium judicis nullam præsupponit obligationem, seu quæ tantum ex officio judicis debentur præsupponunt quem ipso jure obligatum non esse. l. qui per collisionem 49. §. fin. ff. de act. empti. Quinius 7. ff. de annuis legat. fac. l. Marcia 44. de manumiss. test. cap. nos quidem 3. cap. si heredes 6. c. in 17. extr. de testament. v. g. pater

pater officio demum iudicis cogitur dotare ſi-
liam l. 22. §. 6. ſol. matrim. Ergo ipſo jure non
tenetur. Campegius part. 1. de dote q̄ſt. 3. n. 1.
Ludov. Gomez in §. omnium. Inſt. de action.
n. 31. Ubi hoc tantum de actionibus perſona-
libus intelligendum eſſe concludit. Addita ra-
tione, q̄d q̄vi teneatur officio iudicis, bene
& realiter teneatur, cum illud ſe habeat in-
ſtar realis actionis, Bart. in l. 4. §. Cato. in 3.
diſpoſitione. num. 5. ff. d. V. O. Bald. in cap. 1. col.
8. de probat. l. quādam 9. §. is autem. ff. de
edend. q̄vanq̄vam ſi intelligamus largo modo,
etiam is dici poteſt obligatus, q̄vi officio iudi-
cis mercenario convenitur. Bart. in l. ſin. ff. de
injur. Alex. in l. 1. col. antepenult. ff. de jurisdict.
Dec. in l. 1. col. 9. C. de Edend.

II.

Officium iudicis eſt facti. gloſſ. ad §. ſuper-
eſt ibi ſed in facto. Inſtit. de action. Q̄d autem
in facto conſiſtit, illud merito & facti eſſe dici-
tur, nec videntur iſta inter ſe diſferre. l. 1. ff. de
jur. & facti. ignor. c. 1. de conſtit. in 6.

Limita procedere, q̄vando officium iudicis
conſideratur, q̄voad executionem & admini-
ſtrationem: ſecus ſi per ſe illud tanq̄vam ha-
bens iurisdictionem accipiatur, hoc enim in
caſu potius id iuris eſſe dicitur. arg. l. ius dandi
3. ff. de tutor. & curat. datis l. illicitas 6. §. univer-
ſas 8. ff. de offic. preſtit. Dyn. ad §. ſuperest. & ibi
Ludov. Gomez Inſt. de act. n. 43.

III.

Officium iudicis eſt liſtiſſimum. l. 1. ff. de ju-
risdict. & competit ex mera æq̄vitate, ubi defi-
cit obligatio. Bald. in l. ſin. §. ſin autem. C. de
furt. Gylman. 4. i. rot. 31. n. 11. Eſt enim illud ni-
hil aliud, niſi q̄vadam æq̄vitas à jure conceſſa.
l. q̄voad ſi Ep̄ſi 4. ff. de eo q̄d cert. loc. Unde
appellatione Officii iudicis non ſtatim venire
act onem, retulit Lud. Gomez. ad §. ſuperest. Inſt.
de actionib. tum q̄via j̄us & æq̄vitas ſint diver-
ſa, tum q̄via officium illud ſit remedium q̄voad
dam extraordinarium, q̄d concurrere cum
actione, q̄voad eſt remedium ordinarium, non
poteſt. l. in cauſa 13. ff. de minor. niſi largo mo-
do & improprie. l. actionis verbo 34. ff. de V. S.
jur. & l. pecunie 178. §. p̄na. eod. tit. l. dolus 44. ff.
mandat. l. actio. in perſonam 28. ff. de O. & A.
Franciſc. Aretin. conſ. 82. incip. Deus pius. col. 3.

IV.

Non omne q̄d officio iudicis continetur,
id ſtatim neceſſitati iuris ſubjicitur. l. non q̄voad
quid 49. ff. de iudic. Q̄voad enim Prætor ait,
omnibus Magiſtratibus concedi, ut iurisdictionem
ſuam defendant in l. 1. in princ. ff. ſi quis ius
dicent. id non de neceſſitate intelligendum
erit, cum non cogantur ſemper punire non ob-
temperantes: Oportet enim miſcere humani-
tatem ſeveritati: imò q̄voad poſſunt, ſine pu-
blico detrimento clementiores eſſe debent. l.
illicitas 6. §. ult. l. obſervandum 19. ff. de offic. pre-
ſtit. cum multa liceant q̄voad ſemper expedi-
unt, ut ex Apoſtolo Paulo loquitur Joh. Olden-
dorp. cl. 1. act. 2. in ſin. Q̄vapropter officium iu-
dicis non habere locum, niſi q̄vando res adeò
ſit liquida, ut nihil ei poſſit opponi, refert Bald.

in l. 2. n. 2. verſ. licet aliquis. col. 2. C. de execut. rei
judic. add. Pacian. 1. conſ. 81. n. 41.

V.

Officium iudicis toties implorari poteſt,
q̄voties ſe verba dirigunt ad iudicem. Wefenb.
in l. 8. n. 7. C. de p̄ſtit. Cætera ex ſequutus ſum pro-
lixè in tract. de Officio iudicis.

CAPUT XXI.

Omifſio.

Axioma I.

Omiſſum habetur pro omiſſo. l. commodif-
ſimè 10. de liber. & poſt. Borcholt. p. 1. conſ.
4. q̄voad 1. Surdus decif. 202. n. 10. Auctor tract.
de Cautel. & clauſ. advoc. c. 1. num. 1. dicens illud,
q̄voad verbis omiſſum eſt, verè & re ipſa omiſ-
ſum eſſe, ſiquidem ceſſantibus verbis, ceſſabit
& ipſa diſpoſitio. Wefenb. 2. conſ. 51. num. 328.
Tulc. l. 5. conſ. 89. num. 2. Et partes ſi voluiſ-
ſent, expreſſiſſent. Borcholt. 1. conſ. 27. q̄voad.
2. Cothman. 2. conſ. 74. num. 2. Q̄voad enim
q̄vis facile exprimere potuiſſet, ſi voluiſſet, id
ſi non expreſſit, nec voluiſſe cenſendus eſt, poſt
Burſat. Modeſtin. Piſtor. 2. conſ. 21. num. 52.
Thoming. 1. conſ. 31. n. 4. Goedd. 4. Conſ. Marp.
37. n. 123. & conſ. 41. num. 7. Thoming. decif. 44.
n. 8. Unde & omiſſum à teſtatore in ſcriptura
& prælatione verborum diſpoſitiva pro omiſ-
ſo haberi, not. Rol. à Valle conſ. 56. n. 7. vol. 3.
Phil. Dec. conſ. 205. incip. divino implorato. n. 5.
verſ. & ideo dicit. & ſeq. Tulc. tom. 3. lit. F. verb.
fideicommiſſum. conſ. 261. Non enim ſufficit te-
ſtatore ita voluiſſe vel ſenſiſſe, niſi etiam diſ-
ponat. l. quidam cum filium 46. de hered. inſt.
Dec. conſ. 63. num. 3. & etiam non ſufficit, cum
id velle non præſumatur, q̄voad non loquitur
Bald. in l. 1. §. ſin autem ad deficientis. C. de caduc.
tollend. per illum text. Goedd. 1. conſ. Marpurg.
25. n. 21. idem etiam obtinere in conſuetudine
vel ſtatuto, text. eſt in l. 1. C. de ſumma Trini-
tate.

Limita, niſi ſit omiſſum ratione rarioris uſus,
aut ſi omiſſum ſimile expreſſo, aut ſi in utroq̄ve
eadem ſit ratio. Tiraq̄vell. in retract. Leg.
§. 28. n. 6. & n. per cap. penult. de jurejur. Gyl-
man. p. 2. tom. 1. tit. 8. num. 56. & æq̄vitas ea-
dem verſetur in omiſſo, q̄voad in expreſſo. Natt.
conſ. 667. incip. de viribus ſubſtit. num. 15. verſ.
ubi loq̄vens. Maſcard. de probat. conſ. 1349.
num. 8. Aut ubi Lex ex aliqua conjectura pot-
eſt haberi pro expreſſo. Brun. tract. ſtatut. art.
7. num. 4. Gylman. de tit. 8. num. 7. Unde etiam
nec omiſſus caſus dici poteſt, in q̄voad major ver-
ſatur ratio, q̄voad in verbis clariſ comprehend-
ſo. Oldrad. conſ. 224. reſponder. Cravert. conſ.
130. n. 7. lib. 1. ubi poſt Baldum ſubjungit, q̄voad
non dicatur omiſſus ille caſus, q̄vi ex mente diſ-
ponentis in expreſſo continetur, q̄voad ſimiliter
etiam reſponderunt Gozad. conſ. 65. in ſin. Pariſ.
conſ. 75. num. 38 lib. 2. & conſ. 66. num. 63. & conſ.
72. n. 98. lib. 4. Forſter. 1. Conſ. Marp. 25. n. 21. nec
Legem corrigit, q̄vi bona fide reſtituit id, q̄voad
omiſſum erat. l. de atate 11. §. q̄vi tacuit 4. ff. de in-
terrog.